

Sygn. akt I C 1615/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2021 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Daria Ratymirska

Protokolant: p. o. prot. sąd. O. Z.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 kwietnia 2021 roku w Kłodzku

sprawy z powództwa P. C.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę kwoty 3.778,82 zł

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda P. C. kwotę 3.778,82 zł (trzy tysiące siedemset siedemdziesiąt osiem złotych 82/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15.12.2017 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 1117 zł, tytułem zwrotu kosztów procesu, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

sygn akt IC 1615/20

UZASADNIENIE

P. C. wniósł pozew przeciwko (...) S.A. w W. o zapłatę kwoty 3778,82 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 15.12.2017r. do dnia zapłaty. W uzasadnieniu podał, że w dniu 11 maja 2011r. zawarł z pozwanym umowę polisy ubezpieczeniowej nr (...) o nazwie (...). W związku z nieuregulowaniem składek umowa została rozwiązana z dniem 6.10.2014r., ale opłata za wykup nie została wypłacona. Telefoniczny wniosek powoda o wznowienie polisy został uwzględniony. W wyniku błędnego poinformowania powoda przez pracownika pozwanego, powód nie uzupełnił całej należności z tytułu składek i od lutego 2015r. do stycznia 2016r. opłacał co miesiąc należną składkę, pozostając w nieświadomości, że polisa nie została wznowiona. Dopiero po otrzymaniu dwóch przekazów pocztowych, tytułem zwrotu składki i całkowitej wypłaty wykupu, powód zorientował się, że doszło do jakiejś nieprawidłowości. Na wniosek powoda z dnia 18.02.2016r., pozwany, w piśmie z dnia 24.03.2016r., potwierdził fakt rozwiązania polisy oraz podał warunki jej wznowienia, obejmujące uregulowanie zaległych składek w łącznej kwocie 4498,20 zł. Powód uzyskał informację, że za rozwiązanie polisy została pobrana „opłata za wykup” w wys. 3778,82 zł, wyliczona jako 80% zgromadzonych na polisie środków z tytułu rozwiązania umowy w 4 roku polisy. Wypłacono jedynie 944,70 zł. Z kolei przekaz w kwocie 1990,80 zł obejmował zwrot wszystkich składek, wpłaconych przez powoda, pomimo niewznowienia polisy. Pismem z dnia 5.05.2016r. (doręczonym 10.05.2016r.) powód zgłosił reklamację i zażądał zwrotu kwoty 3778,82 zł, z tytułu pobranej opłaty za wykup. Zdaniem powoda, postanowienia umowy, dotyczące pobrania opłaty za wykup w wys. 80% zgromadzonych środków, są postanowieniami niedozwolonymi, gdyż opłata ta została narzucona na konsumenta w ramach wzorca umowy i nie jest związana z żadnymi kosztami, poniesionymi przez ubezpieczyciela. Powód powołał się na decyzję Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nr (...) z dnia 23.12.2015r., potwierdzającą niedozwolony charakter tych postanowień i skutkującą znacznym obniżeniem opłat za

wykup w produkcji (...). Powód powołał się nadto na opinię Rzecznika Finansowego z dnia 22.01.2018r., który potwierdził, że postanowienia umowne, dotyczące opłaty za wykup, mają charakter postanowień niedozwolonych. Powód wskazał na dzień 25.05.2016r., jako datę wymagalności roszczenia.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa. Podniosła zarzut przedawnienia roszczenia – umowa została rozwiązana w październiku 2014r. i od tego momentu należy liczyć 3-letni okres, przewidziany w art. 442(1)§1 kc w zw. z art. 819§2 kc. Niezależnie od tego zarzuciła, że powód zapoznał się z treścią umowy, w tym zasadami jej rozwiązania i ustalania wartości wykupu, i nie zgłaszał żadnych wątpliwości. Podniosła, że postanowienia OWU, regulujące wysokość świadczenia wykupu w poszczególnych latach trwania umowy, określają świadczenia główne i zostały sformułowane w sposób jednoznaczny, a zatem nie mogą być uznane za niedozwolone postanowienia umowne. Wartość świadczenia wykupu, która jest jasno i przejrzysto określona, nie ma na celu penalizacji wcześniejszego rozwiązania umowy przez konsumenta, a uwzględnia ponoszone przez przedsiębiorcę koszty, związane z zawarciem umowy i prowadzeniem działalności gospodarczej, oraz pokrywa ryzyko ubezpieczeniowe. Pozwana wskazała, że podstawowym kosztem ubezpieczyciela są koszty akwizycji, w tym prowizje pośredników ubezpieczeniowych, wynagrodzenia pracowników, zajmujących się akwizycją, koszty badań lekarskich, koszty atestów i ekspertyz przy ocenie ryzyka ubezpieczeniowego, koszty wystawiania polis, koszty włączenia umowy ubezpieczenia do portfela ubezpieczeń, koszty reklamy i promocji, koszty ogólne, związane z badaniem wniosków i wystawianiem polis. Koszty akwizycji nie są rozliczane jednorazowo, ale są amortyzowane w czasie trwania umowy. Dochodowość umów ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi, warunkowana jest długością ich trwania. Dopiero, gdy umowa trwa odpowiednio długo, wysokie koszty, poniesione na początku jej trwania, mogą zostać skompensowane zyskami, osiąganymi w kolejnych latach. Celem ustalania wartości wykupu nie jest więc, jak podnosiła pozwana, osiągnięcie zysku, a skompensowanie poniesionych kosztów.

Stan faktyczny:

Bezspornym było, że strony łączyła umowa ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi (...) zawarta w dniu 11 maja 2011r. na czas nieokreślony (polisa nr (...)). Do umowy tej mają zastosowanie ogólne warunki ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi (...) ((...)). Na podstawie umowy pozwane Towarzystwo (...) zobowiązało się wypłacić świadczenie w przypadku zajścia w życiu ubezpieczonego zdarzenia przewidzianego w umowie, a ubezpieczający zobowiązał się terminowo opłacać składki. Miesięczna składka, do zapłaty której zobowiązany był powód, wynosiła 150 zł. Przedmiotem ubezpieczenia było życie i zdrowie powoda, a celem inwestycyjnym było długookresowe inwestowanie środków, pochodzących ze składek w fundusze i wzrost wartości aktywów funduszy w wyniku wzrostu wartości lokat funduszy, przy czym Towarzystwo nie gwarantowało osiągnięcia celu inwestycyjnego. Zakres ubezpieczenia obejmował śmierć ubezpieczonego powoda w okresie udzielania ochrony ubezpieczeniowej. Powód miał prawo do odstąpienia od umowy, jak również mógł ją wypowiedzieć w dowolnym terminie (art. VI OWU). Umowa ulegała rozwiązaniu w przypadku nieopłacenia składki przez ubezpieczającego na zasadach określonych w umowie, wypłacenia wartości wykupu, śmierci ubezpieczonego (art. VI pkt 5 OWU).

Zgodnie z art. IX OWU, wykup polisy polegał na wypłacie ubezpieczającemu wartości wykupu. Zgodnie z definicją, zawartą w art. I OWU, „wartość wykupu” to kwota stanowiąca iloczyn liczby jednostek uczestnictwa, znajdujących się na rachunku, nabytych za składkę regularną i składki dodatkowe, i ceny sprzedaży jednostki uczestnictwa, pomniejszona o „opłatę za wypłatę wartości polisy” i „opłatę za wypłatę wartości dodatkowej”.

Zgodnie z art. IX pkt 3 OWU, po upływie trzech lat od dnia rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej, pod warunkiem opłacenia wszystkich składek regularnych wymaganych w tym okresie, polisa miała wartość wykupu równą sumie wartości polisy, pomniejszonej o opłatę za wykup wartości polisy i wartości dodatkowej, pomniejszonej o opłatę za całkowitą wypłatę wartości dodatkowej. Wysokość powyższych opłat podano w Tabeli opłat i limitów.

Opłata za wykup wartości polisy w czwartym roku polisy wynosiła 80% wartości polisy utworzonej ze składki początkowej.

Umowa została rozwiązana w dniu 6.10.2014r. w związku z brakiem wpływu wymaganych składek w terminie, o czym powód został zawiadomiony w piśmie pozwanego z dnia 24.03.2016r. (k-10). Rozwiązanie umowy skutkowało wypłaceniem powodowi wartości wykupu – w kwocie 944,70 zł, pomniejszając wartość wykupu o opłatę za wykup, zgodnie z postanowieniami OWU. Wartość umorzonych jednostek uczestnictwa, znajdujących się na rachunku, na dzień rozwiązania umowy, wynosiła 4723,52 zł, zaś opłata za wykup – 3778,82 zł (80%).

Pismem z dnia 5.05.2016r. (doręczonym pozwanej w dniu 10.05.2016r.) powód zgłosił reklamację i zażądał zwrotu zatrzymanej kwoty 3778,82 zł, z tytułu pobranej opłaty za wykup (k-8-9).

W dniu 26 grudnia 2016r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał wobec pozwanego Towarzystwa decyzję nr (...) ((...) – k. 45 i nast.), dotyczącą umów ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi, stwierdzając uprawdopodobnienie stosowania praktyk, naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających m.in. na zastrzeganiu we wzorcach umów ubezpieczeń na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi opłat, pobieranych w przypadku całkowitego lub częściowego wykupu wartości polisy ze środków, zgromadzonych na rachunku, na którym ewidencjonowane były jednostki uczestnictwa nabyte za składki konsumenta, co mogło stanowić czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, a tym samym stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Strona pozwana zobowiązała się do stosowania, wynikających z w.w. decyzji nowych zasad wyliczania wartości wykupu, m.in. do umów, obowiązujących w dniu uprawomocnienia się decyzji, zawartych na podstawie wzorca „Ogólne warunki ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi (...)”. Zgodnie z decyzją, pozwany zobowiązany był przedstawić konsumentom, będącym stronami umów ze składką regularną, propozycję zawarcia aneksu do umowy wraz z komunikatem, zawierającym informację o tym, że zawarcie aneksu do umowy nie wyłącza ani nie ogranicza uprawnień konsumenta do dochodzenia na drodze cywilnoprawnej dalej idących roszczeń, dotyczących wysokości opłat, pobieranych w przypadku całkowitego lub częściowego wykupu wartości polisy. Strona pozwana poinformowała konsumentów o nowych opłatach za wykup (komunikat strony pozwanej z dnia 20.01.2016r. zamieszczony na stronie internetowej pozwanego). Powód nie mógł skorzystać z w.w. regulacji, gdyż w dniu wydania decyzji, umowa, łącząca strony, została już rozwiązana.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

W myśl art. 385(1) § 1 kc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Postanowienia umowne, dotyczące opłaty za wykup, w tym jej wysokości, nie były w żaden sposób indywidualnie uzgodnione z powodem, który przystąpił do umowy na warunkach, przedstawionych przez stronę pozwaną, nie negocjując w tym zakresie postanowień objętych wzorcem. Były to postanowienia z góry narzucone i nie negocjowane – strona pozwana nie wykazała, że takie negocjacje miały miejsce, a to ją obciążała tu ciężar dowodu (art. 385(1)§4 kc).

Nie był trafny zarzut strony pozwanej odnośnie braku podstaw do badania abuzywności kwestionowanych przez powoda postanowień umownych, z uwagi na to, iż określały one świadczenie główne należne mu z tej umowy od strony pozwanej. Sąd nie podziela tego stanowiska. Nawet w przypadku uznania tego rodzaju świadczenia za główne, co mogłoby skutkować brakiem możliwości jego oceny pod kątem abuzywności, jeżeli klauzula go przewidująca została sformułowana w sposób jednoznaczny, to klauzule umowne, które upoważniają ubezpieczyciela do wypłaty świadczenia wykupu w obniżonej wysokości, niewątpliwie już takiej ocenie podlegają. Czym innym jest bowiem świadczenie wykupu, a czym innym obciążenie konsumenta określonymi kosztami, które wartość tego świadczenia w konsekwencji pomniejszają. Istota całkowitego wykupu ubezpieczenia sprowadza się do obowiązku wypłaty na rzecz ubezpieczonego kwoty, jaka wynika z wartości jednostek uczestnictwa w funduszach kapitałowych, w których zostały

alokowane wnoszone przez niego składki ubezpieczeniowe. Natomiast zgodnie z kwestionowanymi postanowieniami OWU, strona pozwana była uprawniona do pomniejszenia tego świadczenia o należną opłatę za wykup w wysokości określonej w Tabeli opłat i limitów. Tego rodzaju uprawnienie strony pozwanej do pobrania opłaty ze świadczenia, które ma obowiązek wypłacić na rzecz ubezpieczającego, nie może być uznane za świadczenie główne, wynikające ze stosunku prawnego łączącego powoda ze stroną pozwaną. Z jakiegokolwiek postanowienia powyższej umowy, jak również z istoty tego stosunku, nie wynika, aby taka opłata stanowiła świadczenie główne którejkolwiek ze stron (tak: wyrok SO w Krakowie z dn. 6.03.2019r., II Ca 1872/18).

Dla oceny, że kwestionowane postanowienia umowne, uprawniające stronę pozwaną do zatrzymania kwoty 3778,82 zł, tytułem opłaty za wykup wartości polisy w czwartym roku polisy, wynoszącej 80% wartości polisy, stanowią klauzule abuzywne, nie ma znaczenia, czy powód przed zawarciem umowy ze stroną pozwaną otrzymał treść ogólnych warunków umowy, a także, czy się z nimi szczegółowo zapoznał. Możliwość badania istnienia klauzul abuzywnych dotyczy wyłącznie przypadków, gdy strony łączy określona umowa, w sytuacji natomiast, gdy strona (konsument) na skutek analizy treści proponowanej mu umowy dojdzie do przekonania, że jej warunki mu nie odpowiadają i umowy nie zawrze, instytucja klauzul abuzywnych w ogóle nie znajdzie zastosowania. Podobnie znaczenia dla rozstrzygnięcia tej sprawy nie ma okoliczność, iż powód w umownym terminie nie odstąpił od umowy zawartej z stroną pozwaną. Możliwość odstąpienia od umowy nie ma bezpośredniego związku z klauzulami abuzywnymi. Brak skorzystania przez powoda z tego uprawnienia, co do zasady nie pozbawia go prawa do kwestionowania mocy wiążącej poszczególnych postanowień umownych.

Za utrwaloną należy uznać linię orzeczniczą, w której przyjęto, iż postanowienie ogólnych warunków umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, przewidujące, że w razie wypowiedzenia umowy przez ubezpieczającego przed upływem 10 lat od daty zawarcia umowy, ubezpieczyciel pobiera opłatę likwidacyjną powodującą utratę wszystkich lub znacznej części zgromadzonych na rachunku ubezpieczającego środków finansowych, rażąco narusza interesy konsumenta i stanowi niedozwolone postanowienie umowne - w świetle art. 385(1) zdanie pierwsze kc. W uzasadnieniu wyroku z dnia 18 grudnia 2013 roku, I CSK 149/13, OSNC 2014/10/103, Sąd Najwyższy zakwestionował możliwość obciążania ubezpieczającego takimi opłatami, których charakter, funkcja oraz mechanizm ustalania nie zostały w ogólnych warunkach umowy wyjaśnione, uznając to za okoliczność o kardynalnym znaczeniu dla oceny niedozwolonego charakteru tego postanowienia w świetle art. 385(1) § 1 kc. Sąd Najwyższy zwrócił uwagę na doniosłe znaczenie aspektu informacyjnego, ze względu na niezadowalający poziom wiedzy i świadomości prawnej konsumentów, jako słabszej, w stosunku do profesjonalnego kontrahenta, strony stosunku zobowiązaniowego, uznając, że wyjaśnienie konsumentowi w postanowieniach ogólnych warunków umów mechanizmu wyliczania opłaty likwidacyjnej, pozwoliłoby ubezpieczającemu realnie ocenić wszystkie aspekty proponowanej przez pośrednika umowy ubezpieczenia i ocenić, czy zawarcie umowy jest dla konsumenta rzeczywiście korzystne, z uwzględnieniem wszystkich okoliczności, które mogą nastąpić w przyszłości i skłonić go do ewentualnego wcześniejszego rozwiązania tej umowy. Stanowisko to znajduje zastosowanie również w do opłaty za wykup wartości polisy, przewidzianej w ogólnych warunkach umowy, łączącej strony niniejszej sprawy.

Odnosząc się do stanowiska pozwanej, że wartość świadczenia wykupu nie ma na celu penalizacji wcześniejszego rozwiązania umowy przez konsumenta, a uwzględnia ponoszone przez przedsiębiorcę koszty (w szczególności akwizycji), związane z zawarciem umowy i prowadzeniem działalności gospodarczej oraz pokrywa ryzyko ubezpieczeniowe, wskazać należy, że w treści OWU brak jest jakiegokolwiek powiązania wysokości opłaty za wykup, nakładanej na ubezpieczającego, z wydatkami i kosztami, ponoszonymi przez stronę pozwaną. W umowie nie określono także ewentualnych podstaw obliczenia przedmiotowych kosztów i ich powiązania z wysokością świadczeń z tytułu składek, do uiszczania których zobowiązany był ubezpieczający. Strona pozwana nie wykazała, że zatrzymana kwota 3778,82 zł stanowi pokrycie kosztów przez nią poniesionych.

Zauważyć przy tym należy, iż zgodnie z OWU strona pozwana pobierała od powoda opłaty miesięczne, jak: opłatę za zarządzanie funduszami (art. X pkt 6 OWU), opłatę za ryzyko ubezpieczeniowe (art. XI pkt 5 OWU), opłatę administracyjną (art. XI pkt 6 OWU). Dodatkowo przewidziane zostały opłaty m.in. za każdą wpłaconą składkę dodatkową (art. XI pkt 8 OWU), czy zmianę podziału składki między funduszami (art. XII pkt OWU). Można

przypuszczać, że opłaty te miały służyć właśnie pokryciu kosztów, związanych z obsługą i administrowaniem umowy, kosztów jej dystrybucji, jak również innych kosztów, związanych z prowadzoną przez ubezpieczyciela działalnością gospodarczą i związanym z tym ryzykiem.

Wprowadzenie tak sformułowanych postanowień umownych w zakresie zasad zmniejszania świadczenia z tytułu całkowitego wykupu służyło w istocie zniechęceniu powoda (konsumenta) do wcześniejszego rozwiązania umowy, z uwagi na obawę zatrzymania znacznej części jej środków. Należy podkreślić, że funkcja oraz mechanizm ustalania wysokości wypłacanej kwoty nie zostały w ogólnych warunkach umowy wyjaśnione. Powód nie był zatem w chwili zawarcia umowy w stanie realnie ocenić wszystkich aspektów proponowanej umowy ubezpieczenia, a w szczególności nie był świadomy realnej wysokości kosztów, jakimi go obciążono w przypadku wcześniejszego rozwiązania umowy. W rezultacie należało uznać, że takie sformułowanie ogólnych warunków ubezpieczenia uniemożliwiało powodowi dokonanie rzeczywistej weryfikacji wysokości tych kosztów i poprawności ich wyliczenia oraz ustalenie, czy takie warunki są dla niego opłacalne. Takie ukształtowanie obowiązku nałożonego na konsumenta, jest niezgodne z dobrymi obyczajami, zakładającymi lojalność przedsiębiorcy wobec konsumenta oraz z zasadą konstruowania jasnych i przejrzystych postanowień umownych, bez zatajania jakichkolwiek okoliczności, mających wpływ na prawną i ekonomiczną sytuację konsumenta w razie zawarcia umowy. W judykaturze utrwalony jest pogląd, że rażące naruszenie interesów konsumenta, w rozumieniu art. 385(1) § 1 kc, oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast działanie wbrew dobrym obyczajom w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku. Obie wskazane w tym przepisie formuły prawne służą do oceny tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym, przekraczają zakres określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta (por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 r., I CK 832/04, Biuletyn SN 2005/11/13).

Zawarta w ogólnych warunkach przedmiotowej umowy klauzula, umożliwiająca pobranie z należnego powodowi świadczenia wykupu opłaty za wykup wartości polisy w czwartym roku polisy, wynoszącej 80% wartości polisy, stanowi niedozwoloną klauzulą umowną (art. 385(1) § 1 kc). Trudno bowiem inaczej ocenić postanowienie umowne, które w trzech pierwszych latach pozwala stronie pozwanej zmniejszyć należne ubezpieczającemu świadczenie wykupu o pełną wysokość wartości polisy, a w czwartym roku kwot nieznacznie tylko niższej (80%). Takie postanowienie powoduje, iż zastrzeżone w innych postanowieniach OWU uprawnienie ubezpieczającego do swobodnego wypowiedzenia w każdym czasie zawartej umowy jest jedynie uprawnieniem iluzorycznym, gdyż sankcje z tym związane w sposób skuteczny zniechęcają do dokonania takiej czynności.

W konsekwencji zasądzono na rzecz powoda kwotę, dochodzoną pozwem, jako bezpodstawnie zatrzymaną przez pozwaną „opłatę za wykup”, na podstawie art. 410§1 i 2 kc. Zatrzymanie przez pozwaną powyższych środków spowodowało po jej stronie bezpodstawne wzbogacenie kosztem powoda. Przedmiotowa umowa – po wyeliminowaniu klauzuli abuzywnej – takiej podstawy nie dawała. Zgodnie z powołanym przepisem art. 385(1) § 1 i § 2 kc, postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne), przy czym strony są związane umową w pozostałym zakresie. Zatem skutkiem zastosowania w umowie lub wzorcu klauzuli niedozwolonej, jest brak mocy wiążącej tego postanowienia, przy zachowaniu skuteczności innych części umowy lub wzorca. Brak mocy wiążącej dotyczy w całości klauzuli niedozwolonej, nie jest więc dopuszczalne uznanie, że jest ona skuteczna w zakresie, w jakim nie naruszałaby kryterium określonego w przepisie art. 385(1) § 1 kc. Skutkiem uznania za niedozwoloną w przedmiotowej umowie klauzuli, upoważniającej stronę pozwaną do zmniejszenia kwoty stanowiącej wartość wykupu o opłatę za wykup w przewidzianej wysokości powoduje, że postanowienie to upada w całości. Zatem powód nie jest związany tym postanowieniem umownym.

O odsetkach orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu na podstawie art. 481§1 i 2 kc w zw. z art. 455 kc.

Zarzut przedawnienia nie zasługiwał na uwzględnienie. Umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym mają charakter mieszany, składają się bowiem z dwóch elementów: ochronnego (ubezpieczeniowego) i kapitałowego (inwestycyjnego). W związku z tym część roszczeń z takich umów podlega ocenie na podstawie przepisów ubezpieczeniowych, część natomiast w oparciu o przepisy ogólne. Roszczenie, dotyczące kwoty wykupu nie jest świadczeniem ubezpieczeniowym (o którym mowa w art. 805§1 kc), gdyż obowiązek wypłaty wartości wykupu nie powstaje w razie zajścia określonego w umowie wypadku ubezpieczeniowego, lecz w razie ziszczenia się innych zdarzeń, w szczególności wypowiedzenia umowy albo jej rozwiązania wskutek nieopłacenia składki. Mają tu zatem zastosowanie przepisy ogólne. Roszczenie o wypłatę wartości wykupu ubezpieczenia z umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym przedawnia się w terminie określonym w art. 118 kc (por. uchwały SN z dn. 10.08.2018r., III CZP 13/18, III CZP 20/18, II CZP 22/19). Mając na uwadze, że przedmiotowa umowa została rozwiązana w październiku 2014r., zaś pozew wniesiono w dniu 16 grudnia 2020r., roszczenie dochodzone pozewem (nie będące roszczeniem o świadczenia okresowe ani roszczeniem związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej) nie uległo przedawnieniu, a w konsekwencji strona pozwana nie może uchylić się od jego zaspokojenia (art. 117§1 i 2 kc w zw. z art. 118 kc).

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik. Pozwana, jako przegrywająca sprawę, powinna zwrócić powodowi koszty procesu, w skład których wchodzi: opłata sądowa od pozwu (200 zł), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł) i wynagrodzenie pełnomocnika, będącego radcą prawnym (900 zł - ustalone na podstawie § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018r., poz. 265).